

Gdańsk, 31.08.2015 r.

Informacja o sytuacji w rolnictwie na koniec sierpnia 2015 r.
Dane meteo sierpień 2015

Średnie temperatury na wysokości 2 metrów		
I dekada		23,0°C
II dekada		27,0°C
III dekada		21,0°C
Średnia miesięczna		24,0°C na wys. 2 metrów

Opady m-c	lipiec	2015
I dekada		0 mm
II dekada		0 mm
III dekada		6,6 mm
Suma opadów		6,6 mm

Najwyższa tempera.	08.08.2015	39,1 °C
---------------------------	-------------------	----------------

Najniższe tempera.	01.08.2015	7,3 °C
---------------------------	-------------------	---------------

I Produkcja roślinna
Zboża, rzepak, kukurydza

Na dzień 27 sierpnia 2015 r. stopień zaawansowania zniw był na poziomie 96-100% w zależności od gatunku zbóż. Jednak zaawansowanie to było zróżnicowane w poszczególnych powiatach. Na przykład w powiecie kartuskim na dzień 21 sierpnia wynosiło 85% dla zbóż jarych.

Sierpień był miesiącem suchym i upalnym i jeśli nie miało to znaczenia dla dojrzałych już zbóż ozimych czy nawet jarych, to uderzyło bardzo dotkliwie w plantacje kukurydzy, użytki zielone i gatunki korzeniowe. Skrajne zróżnicowanie w dostępie do wód gruntowych między powiatami położonymi na Żuławach a powiatami położonymi na Wyżynie Gdańskiej mocno zróżnicowało plony. Pomimo suszy w powiatach położonych w części na Żuławach średnie plony pszenicy były zaskakująco wysokie i wynosiły odpowiednio 5,89 t/ha dla powiatu tczewskiego, 7,21 t/ha dla malborskiego, 6,85 t/ha dla nowodworskiego i 6,20 t/ha dla gdańskiego, nierzadko zbierano po 7-8 t/ha. Również plony rzepaku są oceniane wysoko w tych powiatach. Średnie plony w powiecie nowodworskim wyniosły 4,26 t/ha, malborskim 3,86 t/ha. Warto odnotować, że rzepak ozimy dobrze plonował w powiatach, na których pszenica plonowała przeciętnie. Przykładem są powiaty: słupski (plon średni 4,08 t/ha), starogardzki (plon średni 4,11 t/ha), wejherowski (plon średni 4,15 t/ha), pucki (plon średni 3,96 t/ha). W tym ostatnim plony były rekordowe od 20 lat. Oba gatunki (pszenica ozima i rzepak ozimy) zajmują powierzchnię ok. 161 tys. ha z 461,5 tys. ha obsianych roślinami rolniczymi. Pozostałe zboża ozime plonowały o niecałe 10 % niżej niż w roku 2014. Dla przykładu średni plon żyta dla całego woj. pomorskiego w 2014 wyniósł 3,38 t/ha, natomiast w 2015 wyniósł 3,06 t/ha (przy zaawansowaniu zbiorów 98,7%) Analogicznie średnie plony pszenżyta w 2014 r. wyniosły 4,18 t/ha, a w 2015 r. 3,82 t/ha (przy zaawansowaniu zbiorów 99 %).

Zboża jare najbardziej ucierpiały z powodu ponad 3 tygodniowego okresu bez deszczu w czerwcu a potem w lipcu. Efektem było opóźnienie w rozwoju zbóż jarych, ale kolejna susza w sierpniu miała pozytywny wpływ na dosuszenie plantacji, którym groziło bardzo późne wejście w fazę dojrzałości omlotowej ziarna. Plony zbóż jarych są o 11-12 % niższe od ubiegłorocznych. Dla przykładu średni plon jęczmienia jarego w 2014 r. wynosił 3,91 t/ha a w 2015 r. 3,47 t/ha. Owies

plonował w 2014 r. na poziomie 3,43 t/ha, a w 2015 r. na poziomie 3,13 t/ha. W poszczególnych powiatach plony były zróżnicowane. W powiatach gdzie dominują słabsze gleby susza spowodowała obniżenie plonów o 20-30 %. Plony wyniosły odpowiednio 2,9 t/ha dla jęczmienia jarego (w kartuskim), 2,61 t/ha (w kościerskim) i 2,72 t/ha w bytowskim). Dla porównania plony w powiatach malborskim wyniósł 4,01 t/ha, w nowodworskim 4,73 t/ha, starogardzkim 4,05 t/ha. Powierzchnia uprawy zbóż jarych wynosi ok. 107 tys. ha i stanowi ok 23 % z 461 tys. ha obsianych roślinami rolniczymi.

Kukurydza na ziarno uprawiana jest na powierzchni ponad 4,4 tys. ha, natomiast na kiszonkę na powierzchni ponad 16,7 tys. ha. We wszystkich powiatach, na większości plantacji są widoczne objawy suszy, jednak tylko w powiecie starogardzkim szacuje się straty na poziomie 30-50 %. Na koniec sierpnia trudno określić średnie plony, ponieważ część plantacji na lepszych glebach i przy wyższej agrotechnice wygląda dobrze. Kukurydza rosnąca na lżejszych-piaszczystych glebach wygląda źle, widoczne są łódkowato zwinięte oraz usychające dolne liście.

Sierpniowa susza utrudnia przygotowanie pola do siewu rzepaku, część prac jest wstrzymywana. Porównując sumę opadów z kilku poprzednich lat widać jak trudny i wyjątkowy jest sierpień w 2015 r.

Rok	2012	2013	2014	2015
Suma opadów w sierpniu w mm	109,4	83,0	57,8	13,0

Podsumowując susze kolejno występujące w czerwcu, lipcu i sierpniu bez wątpienia spowodują spadki plonów w zbożach o niecałe 5 % (zboża ogółem w woj. pomorskim w 2014 r. plonowały w wysokości 4,2 t/ha, w 2015 r. 4,0 t/ha). Zboża ozime w 2015 r. plonowały niewiele gorzej niż w 2015 r. Zboża jare plonowały w 2015 r. o 11-12 % niżej niż w 2014 r. Większe straty plonów są oczekiwane na plantacjach kukurydzy. Pomimo trudności z przygotowaniem gleby są prowadzone intensywne siewy rzepaku.

Ziemniaki

Problem suszy w sezonie wegetacyjnym w uprawie ziemniaków najbardziej uwidocznił się w sierpniu gdzie suma opadów monitorowanych na stacji w Lubaniu wyniosła 8 mm co pokryło zapotrzebowanie na wodę w 10 %. Najwyższe straty w ziemniakach będą w odmianach średniowczesnych i późnych uprawianych na glebach lekkich ponieważ lęty na większości plantacji są już zaschnięte co jest przyczyną braku przyrostu bulw. W tych odmianach straty mogą sięgać nawet 50%.

Inaczej sytuacja wygląda w odmianach wczesnych i bardzo wczesnych. Uzyskane plony będą niższe o około 20% na plantacjach chronionych przed zarazą ziemniaka.

Buraki

Utrzymujące się warunki pogodowe, brak opadów atmosferycznych w znaczący sposób wpływają na stan plantacji buraków cukrowych. Na plantacjach położonych na lżejszych glebach skutki suszy są znaczące i mogą wpłynąć na obniżenie tegorocznych plonów w stosunku do zakontraktowanych wielkości. Na lepszych glebach również widoczne są skutki suszy, ale wpłyną one w mniejszym stopniu na wielkość plonów. Wszystko zależy od pogody w kolejnych dniach. Jeśli pojawią się opady deszczu, sytuacja może ulec poprawie.

Dlatego trudno w tej chwili szacować ewentualne straty. W chwili obecnej na zadowalającym poziomie kształtuje się polaryzacja - ok. 17,15 %, natomiast średnia masa korzenia ok. 0,55 kg może budzić obawy jeśli chodzi o spodziewane plony.

II Produkcja zwierzęca

Rynek mleka i żywca wołowego

Sytuacja w gospodarstwach zajmujących się produkcją mleka nadal pogarsza się. **Według Głównego Urzędu Statystycznego cena skupu mleka w lipcu 2015 roku wyniosła 108,47 zł/1 hl**

i była niższa o 19% niż w czerwcu 2014 r. i o 1,7% mniejsza od ceny wypłaconej w czerwcu 2015r. W woj. pomorskim średnia cena skupu mleka w lipcu wyniosła 102,07 zł/hl i była niższa o 0,3% od średniej ceny w czerwcu (102,40 zł/1 hl). W dalszym ciągu utrzymuje się zróżnicowanie zależne od mleczarni i od wielkości dostaw. Ceny kształtują się na poziomie 0,80 zł/l do 1,2 zł/l. Tendencja spadkowa utrzymuje się nadal, ale ma mniejszy poziom. Coraz większa jest liczba producentów otrzymujących ok. 1 zł za litr. W najgorszej sytuacji są mniejsze gospodarstwa, bo te uzyskują najniższą cenę oraz te, które w ostatnich latach poczyniły duże inwestycje, a teraz muszą spłacać kredyty. Do 30 września producenci, którzy przekroczyli kwoty indywidualnych dostaw w roku kwotowym 2014/2015 muszą zapłacić I ratę kary za to przekroczenie. Wyniesie ona 90,89 zł za 100 kg mleka wprowadzonego do obrotu ponad przysługujący im limit (spłata w ratach w ramach pomocy *de minimis* w rolnictwie). Dodatkowo sytuację gospodarstw zajmujących się hodowlą bydła mlecznego i mięsnego pogarsza susza. Trawa na łąkach i pastwiskach często jest wysuszona, rolnicy muszą korzystać z rezerw pasz (jeśli takie mają) lub skarmiać te zrobione w tym roku. Mniejsze plony zapowiadają się również na wielu plantacjach kukurydzy zasianej z przeznaczeniem na kiszonkę. Dlatego w tych gospodarstwach sytuacja z paszami może ulec jeszcze pogorszeniu.

W hodowli bydła mięsnego w ostatnich miesiącach sytuacja cenowa nie poprawiła się. Ceny kształtują się na poziomie: za MBO w granicach od 6,00 zł do 7,50 zł/kg netto, na eksport 8,00 - 9,00 zł netto za 1 kg. Cielęta w obrocie pomiędzy gospodarstwami osiągają cenę od 700 zł do 1200 zł za 1 szt. Cena jałówek ras mięsnych do dalszego chowu kształtuje się na poziomie od 11,00 do 12 zł/kg.

Rynek żywca wieprzowego

W miesiącu sierpniu ceny żywca wieprzowego były poniżej opłacalności produkcji, i mniejsze średnio o 0,20 zł niż w poprzednim miesiącu. Kształtowały się na poziomie 3,50 – 4,10 zł /kg. Przy czym najniższe ceny notowano w powiecie puckim (3,50zł/kg) i człuchowskim (3,60 zł/kg) a najwyższe w Sztumskim (4,28 zł/kg) i w starogardzkim (4,00-4,10 zł/kg). Przeciętnie płacono 3,80 zł za kg żywca.

Wielu rolników głośno mówi o dalszym ograniczeniu hodowli trzody chlewnej albo wręcz jej zaprzestaniu. Niektórzy rozważają możliwość wstawienia w to miejsce cieląt na opas.

Sytuacji nie poprawiają nawet niskie ceny skupowe zbóż paszowych. Tylko nieliczni rolnicy mają stosowne magazyny do przechowywania zbóż i zasób kapitału pozwalający w czasie żniw kupić zboże.

Ceny osiągnięte za tuczniaki odbiły się na popycie i cenie materiału hodowlanego. Wielu naprawdę dobrych hodowców chce odchodzić od produkcji materiału hodowlanego a nawet w ogóle trzody chlewnej nie widząc możliwości utrzymania rodzin z tej gałęzi produkcji.

Średnie ceny netto zakupu świń rzeźnych za wagę żywą za okres: 17.08-23.08.2015r. (MRiRW ZSRIR)

Daty podane w tabeli oznaczają końcowy dzień analizowanego tygodnia (poniedziałek - niedziela).

CENA [zł/kg]		
MAKROREGIONY	2015-08-23	2015-08-16
POLSKA	4,35	4,36
REGION PÓŁNOCNY	4,40	4,40
REGION ŚRODKOWO-WSCHODNI	4,40	4,41
REGION POŁUDNIOWO-WSCHODNI	4,36	4,38
REGION ZACHODNI	4,27	4,28

Zmianę sytuację na rynku trzody chlewnej w okresie roku przedstawia poniższa tabela. Należy wziąć pod uwagę, że rok ubiegły to też był już rok spadku cen żywca wieprzowego.

Roczna zmiana cen sprzedaży półtuszy wieprzowych za MRiRW ZSRIR

CENY SPRZEDAŻY - PÓLTUSZE WIEPRZOWE			
REGIONY	CENA [zł/tonę]		Roczna zmiana ceny [%]
	2015-08-23	2014-08-24	
POLSKA	6 294	7 343	-14,3
Południowo-wschodni	6 343	7 400	-14,3
Północny	6 498	7 832	-17,0
Środkowo-wschodni	6 490	7 533	-13,8
Zachodni	6 195	7 262	-14,7

Ceny żywca (netto) w woj. pomorskim 27.08.2015 r.

Lp.	Powiat	Cena w zł/kg żywca		
		wieprzowego	wołowego	drobiu
1	Człuchów	3,60-4,00	6,50-7,00	-
2	Słupsk	-	-	4,00
3	Gdańsk	3,8-4,00	7,00	-
4	Tczew	3,90	4,7- 6,8	-
5	Starogard Gdański	4,00	6,00-7,00	-
6	Kościerzyna	3,8-3,9	6,20-7,20	-
7	Chojnice	3,90	5,50-7,50	-
8	Kartuzy	3,8-4,00	7,00	3,80
9	Wejherowo	3,90	6,70	-
10	Puck	3,50	-	-
11	Kwidzyn	3,97	6-7,5	-
12	Nowy Dwór Gdański	3,80	6,00 - 7,20	-
13	Sztum	4,28	6,00-6,80	-

III. Inne spostrzeżenia, problemy

- ✓ Do 16 września, czyli dwa tygodnie dłużej niż pierwotnie zakładano, będzie można składać wnioski o przyznanie wsparcia w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” finansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.
- ✓ Rolnicy oczekują na nowe nabory wniosków na inwestycje w rolnictwie.